

P9_TA(2023)0070

Działalność Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich – sprawozdanie roczne za 2021 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 marca 2023 r. w sprawie sprawozdania rocznego z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2021 r. (2022/2141(INI))

(C/2023/397)

Parlament Europejski,

- uwzględniając sprawozdanie roczne z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2021 r.,
  - uwzględniając art. 10 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
  - uwzględniając art. 15, art. 24 akapit trzeci, art. 228 i art. 298 akapit pierwszy Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając art. 11, 41, 42 i 43 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Karta),
  - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego (UE, Euratom) 2021/1163 z dnia 24 czerwca 2021 r. określające przepisy i ogólne warunki regulujące wykonywanie funkcji Rzecznika Praw Obywatelskich (Statut Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich) i uchylające decyzję 94/262/EWWiS, WE, Euratom ⁽¹⁾,
  - uwzględniając Europejski kodeks dobrej praktyki administracyjnej przyjęty przez Parlament 6 września 2001 r.,
  - uwzględniając umowę ramową w sprawie współpracy, zawartą pomiędzy Parlamentem a Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich 15 marca 2006 r., która weszła w życie 1 kwietnia 2006 r.,
  - uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich,
  - uwzględniając swoją rezolucję z 9 marca 2022 r. w sprawie kontaktu z obywatelami: prawo do składania petycji, prawo do zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Europejska Inicjatywa Obywatelska ⁽²⁾,
  - uwzględniając art. 54 oraz art. 232 ust. 1 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Petycji (A9-0054/2023),
- A. mając na uwadze, że sprawozdanie roczne z działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2021 r. zostało oficjalnie przedłożone przewodniczącej Parlamentu Europejskiego 7 czerwca 2022 r., zaś 8 września 2022 r. rzecznik Emily O'Reilly przedstawiła w Brukseli swoje sprawozdanie Komisji Petycji;
- B. mając na uwadze, że na mocy art. 20, 24 i 228 TFUE oraz art. 43 Karty Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich jest uprawniony do przyjmowania skarg dotyczących przypadków niewłaściwego administrowania w działaniach instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii, z wyłączeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wykonującego funkcje sądowe;
- C. mając na uwadze, że art. 15 TFUE stanowi, że „w celu wspierania dobrych rządów i zapewnienia uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii działają z jak największym poszanowaniem zasady otwartości” oraz że „każdy obywatel Unii i każda osoba fizyczna lub prawna mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę statutową w Państwie Członkowskim ma prawo dostępu do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii”; mając na uwadze, że troska o to, aby obywatele UE otrzymywali usługi wysokiej jakości i aby organy administracyjne UE reagowały na ich potrzeby i obawy ma zasadnicze znaczenie dla ochrony praw obywatelskich i podstawowych wolności;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z art. 41 Karty dotyczącym prawa do dobrej administracji „każdy ma prawo do bezstronnego i sprawiedliwego rozpatrzenia swojej sprawy w rozsądnym terminie przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 253 z 16.7.2021, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 110.

- E. mając na uwadze, że art. 298 ust. 1 TFUE stanowi, że „wykonując swoje zadania, instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii korzystają ze wsparcia otwartej, efektywnej i niezależnej administracji europejskiej”;
- F. mając na uwadze, że prawo do zwracania się do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, prawo do składania petycji i europejska inicjatywa obywatelska są narzędziami partycypacji, które zachęcają do przejrzystości, demokracji uczestniczącej i aktywnego obywatelstwa europejskiego;
- G. mając na uwadze, że w 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich pomógł 20 536 osobom, wszczął 338 dochodzeń, w tym 332 na podstawie skarg, a 6 z inicjatywy własnej, oraz zamknął 305 dochodzeń (300 na podstawie skarg, a 5 z inicjatywy własnej); mając na uwadze, że większa część dochodzeń dotyczyła Komisji (208 dochodzeń, czyli 61,5 %); mając na uwadze, że następnie w kolejności dochodzenia dotyczyły Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) (16 dochodzeń, czyli 4,7 %), Parlamentu (13 dochodzeń, czyli 3,8 %), Europejskiego Urzędu Doboru Kadr (13 dochodzeń, czyli 3,8 %), Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) (11 dochodzeń, czyli 3,3 %), Europejskiej Agencji Leków (8 dochodzeń, czyli 2,4 %), Rady Unii Europejskiej (7 dochodzeń, czyli 2,1 %), Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (6 dochodzeń, tj. 1,8 %) oraz innych instytucji (34 dochodzeń, czyli 10,1 %);
- H. mając na uwadze, że trzy główne kwestie będące przedmiotem dochodzeń zakończonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich w 2021 r. dotyczyły przejrzystości, rozliczalności (dostępu do informacji i dokumentów) (29 %), kultury sprawowania służby publicznej (26 %) oraz należytego korzystania ze swobody decyzyjnej, w tym w postępowaniach w sprawie naruszenia przepisów (18 %); mając na uwadze, że inne zastrzeżenia obejmują poszanowanie procedur, poszanowanie praw podstawowych, dobre zarządzanie kwestiami kadrowymi, należyte zarządzanie finansami, udział społeczeństwa w procesie decyzyjnym UE, kwestie etyczne i sygnalizowanie nieprawidłowości w administracji unijnej;
- I. mając na uwadze, że w ramach swoich prac strategicznych w 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich otworzył sześć nowych dochodzeń: w sprawie sposobu, w jaki Komisja traktuje przenoszenie swoich pracowników z sektora publicznego do prywatnego i odwrotnie (efekt „drzwi obrotowych”); w sprawie przejrzystości kontaktów Komisji z przedstawicielami przemysłu tytoniowego; w sprawie sposobu, w jaki Frontex, posiadający obecnie szerszy zakres kompetencji, wywiązuje się ze swoich zobowiązań w zakresie praw podstawowych i zapewnia z nich rozliczalność; w sprawie sposobu, w jaki Europejska Agencja Obrony rozpatrzyła wniosek swego byłego dyrektora generalnego o objęcie wyższego stanowiska w Airbus; w sprawie monitorowania przez Komisję środków unijnych, które mają wspierać prawo do samodzielnego życia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych; oraz w sprawie sposobu, w jaki Europejski Bank Inwestycyjny przechowuje określone dane osobowe osób ubiegających się o pracę przed podjęciem decyzji o zatrudnieniu;
- J. mając na uwadze, że w obszernym badaniu spraw dotyczących efektu „drzwi obrotowych”, które objęło próbę 100 decyzji podjętych przez Komisję w latach 2019-2021, Rzecznik Praw Obywatelskich ustalił, że Komisja zakazała podejmowania działalności tylko w dwóch przypadkach;
- K. mając na uwadze, że w 2021 r. przypadła dwudziesta rocznica wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1049/2001 ⁽³⁾ (rozporządzenie w sprawie przejrzystości) dotyczącego publicznego dostępu do dokumentów; mając na uwadze, że przez cały rok 2021 Rzecznik Praw Obywatelskich skupił się na dostępie do dokumentów, ponieważ przejrzystość pozostaje głównym tematem skarg i priorytetem pracy Rzecznika; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich zorganizował publiczną konferencję na temat tego, w jaki sposób należy zmodernizować rozporządzenie w sprawie przejrzystości, by zaspokoić potrzeby społeczeństwa w tej dziedzinie;
- L. mając na uwadze, że TSUE wielokrotnie orzekał, że otwartość procesu ustawodawczego przyczynia się w szczególności do nadania instytucjom większej legitymacji w oczach obywateli UE i zwiększenia ich zaufania, ponieważ umożliwia otwartą debatę na temat rozbieżności między różnymi punktami widzenia; mając na uwadze, że TSUE orzekł, że w rzeczywistości brak informacji i debaty może budzić wątpliwości obywateli oraz ułatwia dezinformację nie tylko co do zgodności z prawem pojedynczego aktu, ale również co do legalności całego procesu decyzyjnego ⁽⁴⁾;
- M. mając na uwadze, że zwiększenie uczestnictwa obywatelskiego i zapewnienie przejrzystości na szczeblu UE mają kluczowe znaczenie dla zlikwidowania postrzeganej przepaści między Unią Europejską, jej instytucjami, obywatelami i organizacjami przedstawicielskimi, przewyciężenia niskiego poziomu zaufania obywateli do instytucji UE i osiągnięcia prawdziwej demokracji wielopoziomowej; mając na uwadze, że Rzecznik Praw Obywatelskich odgrywa kluczową rolę w niwelowaniu tej luki;

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43.

⁽⁴⁾ Wyroki Trybunału Sprawiedliwości z 1 lipca 2008 r., Królestwo Szwecji i Maurizio Turco przeciwko Radzie, C-39/05 P i C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, pkt 59, oraz z 22 marca 2018 r., Emilio De Capitani przeciwko Parlamentowi Europejskiemu, T-540/15, ECLI: EU:T:2018:167, pkt 78.

- N. mając na uwadze, że skargi składane do Rzecznika Praw Obywatelskich przez obywateli stanowią istotny element demokracji uczestniczącej i legitymacji procesu decyzyjnego Unii, ponieważ sprzyjają przejrzystości i dobrej administracji instytucji i organów UE; mając na uwadze, że rola Rzecznika Praw Obywatelskich kształtowała się na przestrzeni lat i może on obecnie działać z własnej inicjatywy, aby udzielać wsparcia w walce z problemami systemowymi w unijnej administracji oraz przedstawiać zalecenia dotyczące ulepszeń w celu rozwiązania problemów różnych przypadków niewłaściwego administrowania, a tym samym zajmuje coraz ważniejsze miejsce w życiu obywateli w dziedzinach takich jak środowisko, migracja i zdrowie;
- O. mając na uwadze, że w przypadkach, gdy skarga nie wchodzi w zakres kompetencji Rzecznika Praw Obywatelskich, powinien on doradzić skarżącemu skierowanie jej do innego organu lub do Komisji Petycji;
- P. mając na uwadze, że TSUE podkreślił, że model demokratyczny przyjęty przez UE ma dwa wymiary: demokrację przedstawicielską, opartą na art. 10 ust. 1 i 2 TUE, oraz demokrację uczestniczącą, wynikającą z art. 10 ust. 3 TUE; mając na uwadze, że pierwszy wymiar oznacza, że przedstawiciele obywateli są rozliczani z podejmowanych decyzji, a drugi – umożliwia obywatelom udział w procesie decyzyjnym; mając na uwadze, że TSUE orzekł, że przejrzystość jest istotna w obu tych wymiarach ⁽⁵⁾;
- Q. mając na uwadze, że w ramach prac strategicznych w 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich otworzył własne nowe i strategiczne inicjatywy w sprawie sposobu, w jaki instytucje, organy, urzędy i agencje UE rejestrują wiadomości tekstowe i natychmiastowe komunikaty wysyłane lub otrzymywane przez pracowników w ramach wykonywania obowiązków zawodowych w sprawie sztucznej inteligencji i administracji UE, w sprawie spoczywającego na administracji UE obowiązku informowania opinii publicznej o sposobach korzystania z prawa do publicznego dostępu do dokumentów UE, w sprawie przejrzystości portalu UE służącego do zarządzania przetargami dotyczącymi zamówień udzielanych przez instytucje UE, w sprawie obowiązków Komisji w zakresie przejrzystości w kontekście zbliżającego się przeglądu prawodawstwa UE dotyczącego wyrobów tytoniowych, w sprawie sposobu, w jaki Komisja udostępnia informacje na temat spotkań komisarzy z organizacjami lub osobami samozatrudnionymi oraz w sprawie sposobu, w jaki Komisja zapewnia poszanowanie praw człowieka w kontekście międzynarodowych umów handlowych;
- R. mając na uwadze, że TSUE, odnosząc się do przyznania opinii publicznej jak najszerzego prawa dostępu do dokumentów UE, stwierdził, że otwartość w tym zakresie przyczynia się do wzmocnienia demokracji, umożliwiając obywatelom kontrolę wszystkich informacji, które stanowiły podstawę aktu ustawodawczego; mając na uwadze, że TSUE argumentował, że możliwość poznania przez obywateli podstaw działań prawodawczych jest warunkiem skutecznego wykonywania przez nich ich demokratycznych praw ⁽⁶⁾;
- S. mając na uwadze, że zgodnie z wykładnią TSUE art. 10 ust. 3 TUE należy rozumieć w ten sposób, że w systemie opartym na zasadzie legitymacji demokratycznej współprawodawcy muszą ponosić odpowiedzialność za swoje działania przed opinią publiczną; mając na uwadze, że TSUE stwierdził, że wykonywanie przez obywateli ich demokratycznych praw zakłada możliwość śledzenia wszystkich elementów procesu podejmowania decyzji w instytucjach uczestniczących w procedurach prawodawczych oraz posiadanie dostępu do ogółu istotnych informacji ⁽⁷⁾;
1. zatwierdza sprawozdanie roczne za 2021 r. przedstawione przez Rzecznika Praw Obywatelskich oraz wyraża uznanie dla doskonałej prezentacji dotyczącej najważniejszych faktów i danych na temat pracy Rzecznika Praw Obywatelskich w 2021 r.;
  2. gratuluje Emily O'Reilly i jej zespołowi znakomitej pracy i konstruktywnych wysiłków na rzecz znalezienia równowagi między prawem instytucji UE do pracy a interesem publicznym, by administracja UE działała zgodnie z najwyższymi standardami uczciwości i odpowiedzialności; gratuluje im wzmocnienia demokracji przedstawicielskiej i uczestniczącej przy jednoczesnym zwiększaniu udziału społeczeństwa w procesie decyzyjnym UE i jego legitymacji; zauważa, że w wyniku działalności Rzecznika Praw Obywatelskich wprowadzono pozytywne zmiany w instytucjach i organach UE;
  3. docenia doskonałe stosunki między Rzecznikiem Praw Obywatelskich Emily O'Reilly a Komisją Petycji w 2021 r.; docenia ścisłą współpracę między nimi jako ważny element zwiększania demokratycznej rozliczalności instytucji UE; przypomina, że kontakty z Rzecznikiem Praw Obywatelskich należą do obowiązków, które Regulamin Parlamentu powierza Komisji Petycji; docenia wspólny interes odzwierciedlony w kilku rezolucjach opartych na dochodzeniach Rzecznika Praw Obywatelskich, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości i rozliczalności administracji UE w kontekście COVID-19;

⁽⁵⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie T-540/15, ECLI ECLI:EU:T:2018:167, pkt 41.

⁽⁶⁾ Wyroki Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-39/05 P i C-52/05 P, ECLI:EU:C:2008:374, pkt 46 oraz T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, pkt 80, z 17 października 2013 r., Rada przeciwko Access Info Europe, C-280/11 P, ECLI:EU:C:2013:671, pkt 33 oraz z 15 września 2016 r., Herbert Smith Freehills przeciwko Radzie, T-710/14, ECLI:EU:T:2016:494, pkt 35.

⁽⁷⁾ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 22 marca 2011 r., Access Info Europe przeciwko Radzie, T-233/09, ECLI:EU:T:2011:105, pkt 69 oraz wyrok w sprawie T-540/15, ECLI:EU:T:2018:167, pkt 98.

4. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Rzecznika Praw Obywatelskich mające na celu ustalenie, w jaki sposób instytucje, organy i jednostki organizacyjne UE mogłyby rozpowszechnić wśród obywateli wiedzę na temat prawa do publicznego dostępu do dokumentów; z zadowoleniem przyjmuje publiczną konferencję na temat przyszłości zasad dostępu do dokumentów, zorganizowaną przez Rzecznika Praw Obywatelskich w Brukseli 15 listopada 2021 r., zatytułowaną „Dostęp do dokumentów UE: co dalej?”;
5. wyraża uznanie dla Rzecznika Praw Obywatelskich za pracę włożoną w wydanie krótkiego przewodnika dla administracji UE na temat strategii politycznych i praktyk, które należy wdrożyć, aby zapewnić realizację prawa do publicznego dostępu do dokumentów UE; wyraża uznanie dla Rzecznika Praw Obywatelskich za porady udzielone przy użyciu interaktywnego przewodnika dostępnego na stronie internetowej Rzecznika Praw Obywatelskich;
6. jest głęboko przekonany, że dostęp obywateli do wszystkich dokumentów europejskich instytucji, urzędów i jednostek administracyjnych jest podstawą demokracji uczestniczącej, pomaga wzbogacić wiedzę społeczeństwa na temat instytucji UE i zwiększyć dla nich poparcie; z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Rzecznika Praw Obywatelskich w zwiększanie udziału obywateli w procesie decyzyjnym Unii; przypomina, że prawo do zwracania się do Rzecznika Praw Obywatelskich zwiększa zaangażowanie obywateli i ich zaufanie do instytucji unijnych, ponieważ sprzyja przejrzystości i dobrej administracji instytucji i organów UE;
7. przypomina, że TSUE podkreślił, że wymóg bezstronności, który jest wiążący dla instytucji, organów i jednostek organizacyjnych przy wypełnianiu ich zadań, ma na celu zapewnienie równego traktowania, które jest jednym z fundamentów Unii Europejskiej; podkreśla, że wymóg ten ma na celu uniknięcie ewentualnych konfliktów interesów i dotyczy każdej sytuacji, w której urzędnik ma podjąć decyzję, zważywszy na fundamentalne znaczenie gwarancji niezależności i uczciwości zarówno w odniesieniu do wewnętrznego funkcjonowania, jak i zewnętrznego wizerunku instytucji, organów, i jednostek organizacyjnych Unii⁽⁸⁾;
8. uważa, że zasadnicze znaczenie ma stałe i należyte informowanie obywateli Unii o roli i zakresie działalności Rzecznika Praw Obywatelskich oraz jego wpływie na rozwój instytucji unijnych;
9. przypomina, że aby obywatele lepiej postrzegali UE, musi ona być dla nich bardziej dostępną, zrozumiałą i przejrzystą; uważa, że umożliwienie obywatelom rozliczania swoich rządów wzmocniłoby demokratyczne prawa obywateli i zwiększyło ich zaufanie do procesu decyzyjnego UE; wzywa Komisję do podjęcia niezbędnych kroków w celu zagwarantowania jak najwyższego stopnia przejrzystości; wyraża głębokie ubolewanie, że mimo kilku apeli Parlamentu i Rzecznika Praw Obywatelskich obecnym pracom Rady nadal brakuje przejrzystości, a obywatele nie mają odpowiedniego dostępu do dokumentów legislacyjnych sporządzanych przez Radę; wzywa Radę, aby spełniała standardy przejrzystości w demokracji, zgodnie z wymogami traktatów, o co zwrócił się Rzecznik Praw Obywatelskich w swoim sprawozdaniu specjalnym z maja 2018 r.⁽⁹⁾;
10. podkreśla, że w 2021 r. przypadła dwudziesta rocznica wejścia w życie rozporządzenia w sprawie przejrzystości; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w 2021 r. Rzecznik Praw Obywatelskich położył szczególny nacisk na tę kwestię; zauważa, że system ten przyniósł pozytywne skutki, ale można go dostosować, by lepiej uwzględniał rozwój technologiczny; z zaniepokojeniem zauważa, że obecne przepisy dotyczące publicznego dostępu do dokumentów UE są w znacznym stopniu przestarzałe ze względu na dokonujący się w ostatnich dziesięcioleciach postęp technologiczny w zakresie dostępu do dokumentacji, nowe środki komunikacji oraz różne sposoby rejestrowania, zarządzania i przechowywania informacji; uznaje potrzebę przeglądu rozporządzenia w sprawie przejrzystości, tak aby UE stała się liderem w dziedzinie publicznego dostępu do dokumentów i demokratycznej przejrzystości dla obywateli; z zadowoleniem przyjmuje wkład Rzecznika Praw Obywatelskich w rozporządzenie dotyczące przejrzystości i zwraca się do Komisji, Rady i właściwej komisji Parlamentu o jego uwzględnienie;
11. odnotowuje fakt, że Komisja, jak stwierdziła wiceprzewodnicząca Věra Jourová podczas konferencji publicznej pt. „Dostęp do dokumentów UE: co dalej?“, która odbyła się 15 listopada 2021 r., jest gotowa kontynuować prace legislacyjne nad dostępem do dokumentów we współpracy ze współprawodawcami;
12. podkreśla, że Rzecznik Praw Obywatelskich zainicjował strategiczną inicjatywę dotyczącą sposobu rejestrowania przez administrację wiadomości tekstowych i komunikatów natychmiastowych wysyłanych lub otrzymanych przez pracowników podczas wykonywania obowiązków zawodowych; popiera zobowiązanie się Rzecznika Praw Obywatelskich do poprawy sposobu, w jaki administracja UE przetwarza wiadomości tekstowe i komunikaty natychmiastowe oraz inne nowe technologie w ramach swoich obowiązków w zakresie przejrzystości;

⁽⁸⁾ Zob. wyrok z 12 października 2022 r. – *Vasallo Andrés przeciwko Parlamentowi*, T-496/21, pkt 21 (ECLI:EU:T:2022:628), wyrok z 27 marca 2019 r., *Dr. August Wolff GmbH & Co. KG Arzneimittel i Remedia d.o.o. przeciwko Komisji*, C 680/16 P, pkt 26 (ECLI:EU:C:2019:257).

⁽⁹⁾ Sprawozdanie specjalne Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z dochodzenia strategicznego OI/2/2017/TE w sprawie przejrzystości procesu legislacyjnego Rady.

13. odnotowuje dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie odmowy udzielenia przez Komisję Europejską publicznego dostępu do wiadomości tekstowych wymienianych przez przewodniczącą Komisji z dyrektorem generalnym firmy farmaceutycznej w sprawie zakupu szczepionek przeciw COVID-19; przypomina, że wiadomości tekstowe, których treść odnosi się do strategii politycznych, działań i decyzji wchodzących w zakres odpowiedzialności instytucji, są uznawane na mocy rozporządzenia w sprawie przejrzystości za dokumenty UE; wzywa Komisję do pełnego przestrzegania zasad etyki, przejrzystości i rozliczalności wobec obywateli Unii;

14. zwraca uwagę na dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące sposobu, w jaki Komisja rozpatrzyła wnioski o publiczny dostęp do dokumentów dotyczących jakości masek medycznych dystrybuowanych wiosną 2020 r. podczas pandemii COVID-19; z zaniepokojeniem odnotowuje, że w czasie składania wniosku i podczas kryzysu w dziedzinie zdrowia publicznego Komisja nie zapewniła najwyższego wymaganego poziomu przejrzystości;

15. podkreśla, że konieczne jest monitorowanie wdrażania zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich z 2016 r. dotyczących zwiększenia przejrzystości w rozmowach trójstronnych; z zadowoleniem przyjmuje apel Rzecznika Praw Obywatelskich o zapewnienie większej przejrzystości rozmów trójstronnych, a zarazem uznaje, że trzeba zapewnić właściwą równowagę między przejrzystością a szczególnymi wyzwaniami i delikatnymi kwestiami związanymi z osiągnięciem kompromisów w sprawie wniosków ustawodawczych; ponawia apel o domyślne publikowanie – niedługo przed rozmowami trójstronnymi lub wkrótce po nich – dokumentacji, takiej jak kalendarze, porządki obrad, protokoły, analizowane dokumenty, poprawki, informacje na temat delegacji państw członkowskich oraz ich stanowisk i protokoły, w ustandaryzowany i łatwo dostępny online sposób, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie przejrzystości i orzecznictwem TSUE;

16. z zadowoleniem przyjmuje obszerne strategiczne dochodzenie Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące sposobu, w jaki Komisja radzi sobie z sytuacjami związanymi z efektem „drzwi obrotowych”, a także dochodzenia dotyczące występowania tego zjawiska w innych organach Unii Europejskiej, takich jak Europejski Bank Inwestycyjny czy Europejska Agencja Obrony; przypomina, że dobre zarządzanie efektem „drzwi obrotowych” ma kluczowe znaczenie dla utrzymania zaufania do instytucji UE; ponawia również skierowane do Rzecznika Praw Obywatelskich wezwanie do dalszych prac na rzecz terminowej publikacji nazwisk wyższych rangą urzędników unijnych zamieszanych w przypadki zjawiska „drzwi obrotowych”, oraz do zapewnienia pełnej przejrzystości wszystkich związanych z tym informacji; wzywa Komisję, by zaostriżyła przepisy dotyczące efektu „drzwi obrotowych” i konfliktu interesów oraz zapewniła wdrożenie surowych przepisów we wszystkich instytucjach UE;

17. wyraża uznanie dla Rzecznika Praw Obywatelskich za dochodzenie w sprawie postępowania Komisji w związku z wątpliwościami dotyczącymi składu Forum Wysokiego Szczebla ds. Unii Rynków Kapitałowych UE, w wyniku którego stwierdzono, że środki podjęte przez Komisję w celu złagodzenia potencjalnych konfliktów interesów doprowadziły do tego, że tylko siedmiu z 28 członków grupy było rzeczywiście niezależnych; podkreśla, że w tym przypadku stwierdzono niewłaściwe administrowanie; wzywa zatem Komisję, by wprowadziła najbardziej rygorystyczne zasady etyczne w celu zapobiegania konfliktom interesów oraz by podjęła dalsze działania w celu zajęcia się zjawiskiem „drzwi obrotowych”, w pełni stosując się do zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich;

18. z zadowoleniem przyjmuje wszczęcie przez Rzecznika Praw Obywatelskich dochodzenia w sprawie sposobu, w jaki Komisja zapewnia przejrzystość kontaktów z lobbystami sektora tytoniowego. ubolewa, że z wyjątkiem Dyrekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności (DG SANTE) i jej Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej (DG TAXUD) Komisja nadal nie zapewnia pełnej i proaktywnej przejrzystości spotkań z przedstawicielami przemysłu tytoniowego; ubolewa, że niepowodzenie to podważa pełną kontrolę publiczną wymaganą przez postanowienia Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) o ograniczeniu użycia tytoniu (FCTC);

19. zwraca uwagę, że w następstwie dochodzenia w sprawie mechanizmu rozpatrywania skarg przez Frontex, w którym Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił uwagę na opóźnienia tej agencji w wypełnianiu jej nowych obowiązków w ramach samego mechanizmu i obowiązków urzędnika ds. praw podstawowych, Rzecznik Praw Obywatelskich wszczął dochodzenie z własnej inicjatywy w sprawie sposobu, w jaki Frontex, posiadający obecnie szersze kompetencje, wywiązuje się ze swoich zobowiązań w zakresie praw podstawowych i zapewnia z nich rozliczalność; podkreśla, że to dochodzenie miało na celu wyjaśnienie kwestii związanych z rozliczalnością wspólnych operacji Fronteksu, działaniami dotyczącymi powrotów migrantów oraz ze wsparciem w zakresie migracji podczas kontroli przesiewowej na granicach zewnętrznych UE;

20. z zadowoleniem przyjmuje wszczęcie dochodzenia w sprawie roli Komisji w ocenie zrównoważonego rozwoju projektów gazowych wymienionych jako projekty o znaczeniu regionalnym przez Wspólnotę Energetyczną, która skupia UE, kraje Bałkanów Zachodnich, kraje regionu Morza Czarnego i Norwegię – w reakcji na złożoną przez organizację społeczeństwa obywatelskiego skargę, w której stwierdzono, że Komisja nie zapewniła należytej oceny zrównoważonego charakteru projektów gazowych przed umieszczeniem ich na liście; przypomina, że projekty te zostały ocenione zgodnie z metodologią, stosowaną wcześniej przez Komisję na potrzeby listy projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, która jest już nieodpowiednia i której już się nie stosuje; uważa, że zwłaszcza w obecnym kontekście geopolityki i polityki energetycznej projekty energetyczne promowane lub finansowane przez UE powinny być oceniane w jak najbardziej przejrzysty, spójny i partycypacyjny sposób;

21. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenia Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie procedur handlowych, w których przedstawiono jako niewłaściwe administrowanie fakt, że Komisja nie zakończyła zaktualizowanej „oceny wpływu na zrównoważony rozwój” przed zakończeniem negocjacji handlowych między UE a Wspólnym Rynkiem Południa;
22. podkreśla znaczenie przyjęcia w czerwcu 2021 r. zaktualizowanego statutu Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich; przypomina, że w nowym statucie skodyfikowano wiele praktyk roboczych Rzecznika Praw Obywatelskich z ostatnich lat; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zmieniony statut zapewnia temu organowi wzmocnione ramy prawne i wprowadza nowe zabezpieczenia, które dodatkowo gwarantują jego niezależność; jest głęboko przekonany, że budżet przyznany Rzecznikowi Praw Obywatelskich musi zostać zmieniony, aby zapewnić mu środki niezbędne do skutecznego radzenia sobie z ogólnym obciążeniem pracą oraz możliwość dalszego kompetentnego działania w służbie obywateli europejskich;
23. gratuluje Rzecznikowi Praw Obywatelskich wdrożenia i przeglądu procedury przyspieszonej, która ma na celu szybkie rozpatrywanie skarg dotyczących publicznego dostępu do dokumentów; zauważa, że procedura ta pozwoliła osiągnąć doskonałe wyniki, w tym znacznie skrócić czas rozpatrywania wniosków, zwiększyć liczbę skarg dotyczących dostępu do dokumentów oraz ogólne zadowolenie zainteresowanych stron;
24. z zadowoleniem przyjmuje nową strategię na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami przedstawioną przez Komisję 3 marca 2021 r., która obejmuje lata 2021–2030 i określa ramy wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przez państwa członkowskie i instytucje UE;
25. z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Rzecznik Praw Obywatelskich Emily O'Reilly; docenia jej wkład w działania UE mające na celu ochronę, promowanie i monitorowanie prawidłowego wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych przez instytucje UE; uznaje rolę Europy jako światowego partnera we wspieraniu integracji osób z niepełnosprawnościami;
26. zwraca uwagę na wyniki dwóch dochodzeń dotyczących sposobu wydatkowania funduszy UE na instytucje opieki społecznej; z zadowoleniem przyjmuje dochodzenie z własnej inicjatywy Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie monitorowania przez Komisję środków unijnych, które mają wspierać prawo do niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami i osób starszych;
27. z zadowoleniem przyjmuje wykaz najlepszych praktyk w zakresie zaspokajania potrzeb osób z niepełnosprawnościami w sytuacjach nadzwyczajnych, sporządzony w wyniku strategicznej inicjatywy dotyczącej sposobu, w jaki Komisja uwzględni szczególne potrzeby pracowników z niepełnosprawnościami w kontekście COVID-19; zachęca Rzecznik Praw Obywatelskich i jej zespół do kontynuowania prac na rzecz obywateli z niepełnosprawnościami oraz do zapewnienia im możliwości pełnego korzystania z prawa do składania skarg do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich;
28. gratuluje Rzecznikowi Praw Obywatelskich zwiększenia roli europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich w budowie zdolności i wymianie najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, krajami EOG i krajami kandydującymi do UE; gratuluje europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich organizacji ukierunkowanych seminariów internetowych poświęconych różnym tematom, w tym sztucznej inteligencji i administracji elektronicznej w administracji publicznej, działającemu w ramach Fronteksu mechanizmowi rozpatrywania skarg i monitorowaniu przymusowych powrotów oraz opiece instytucjonalnej, wykorzystaniu funduszy UE i wnioskom wyciągniętym z pandemii COVID-19;
29. zachęca Rzecznika Praw Obywatelskich do kontynuowania współpracy z krajowymi rzecznikami praw obywatelskich za pośrednictwem europejskiej sieci rzeczników praw obywatelskich; uważa za konieczne wzmocnienie interakcji i wymiany dobrych praktyk między krajowymi i regionalnymi rzecznikami praw obywatelskich oraz z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich, aby obywatele byli lepiej informowani o przysługujących im prawach i byli lepiej instruowani przy składaniu skarg; zachęca tę sieć do podjęcia refleksji nad rolą, jaką powinni odgrywać krajowi i regionalni rzecznicy praw obywatelskich, aby w większym stopniu zaangażować obywateli UE w unijny proces decyzyjny;
30. gratuluje Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Europejskiej Ochrony Ludności i Pomocy Humanitarnej oraz ESDZ otrzymania Nagrody Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich za dobrą administrację w 2021 r. za znaczne wysiłki podjęte w ubiegłym roku na rzecz pomocy w repatriacji ponad pół miliona obywateli UE, którzy nie mogli się swobodnie przemieszczać na całym świecie z powodu pandemii COVID-19;
31. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji i sprawozdania sporządzonego przez Komisję Petycji Radzie, Komisji, Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich, a także rządowi i parlamentowi państw członkowskich oraz rzecznikom praw obywatelskich lub odpowiadającym im organom w państwach członkowskich.